

# Historiebrev



No.6/2024 Enerhaugen, Grønland og Tøyen historielag

Desember 2024

## Redaksjonens kommentar



I dette nummeret av Historiebrev får vi et intervju med Tor Kubberud. Han er medlem av redaksjonen for Historiebrev.

Tor har skrevet om «Områdegjenger på 50-tallet fylt på med redaktørens opplevelser samt Egil Breber sine opplevelser fra 40-tallet. Han er tidligere Sterling-medlem og intervjuet av Idrettshistoriegruppa.

Brogaarden var et populært serveringssted på Lilletorget.

Akerstad var et påfunn på 1850-tallet. Les mer på side 7. Terjes tips er også på plass.



Vi fikk 10 nye medlemmer i forbindelse med medlemsmøtet 12/11-24 om Gråbeingårdene. Vi er nå oppe i 236 medlemmer! Historielaget ønsker seg enda flere medlemmer. Verv en venn eller gi bort et medlemskap! Vi vokser, men jo fler vi er—til mer kunnskap får vi spredt. Flere medlemmer gir bedre økonomi til å gjennomføre prosjekter. Medlemskap koster kr. 250,- pr. år. Se epost-adresse og Vipps til slutt i Historiebrevet.

## Intervju med redaksjonsmedlem i Historiebrev, Tor Kubberud

*Intervjuet av Terje Knudsen*

Min oppvekst var på Tøyen, i Sofienberg gate 57, to blokker nedenfor der Einar Gerhardsen bodde. Jeg gikk på Lakkegata folkeskole med skolevei gjennom botaniske have. Jeg har gode minner fra skoledagene. Under tiden på Foss skole jobbet jeg med lossing av bananer. En gang i måneden kom det et bananskip til Banan-Mathiesen på Filipstad. To av oss i klassen pleide å ta oss fri fra skolen for å jobbe med lossing av bananene. Vi sa til læreren at i morgen kommer det en bananbåt. Han nikket og sa ingenting. Neste dag var vi fraværende. Læreren syntes kanskje at det var bra med litt yrkeserfaring for unge og engasjerte elever. Det var ikke lett for en lærer å se gjennom fingrene med fravær.

Vi hadde et godt kameratskap i området. Vi vanket på Ola Narr og nordover mot Carl Berners plass—ikke så mye ned mot Tøyen skole. Vi vanket på fritidsklubben som holdt til på Slurpen.

Det var ikke så mange i klassen på Lakkegata som fortsatte utdanningen etter folkeskolen. Jeg begynte på Foss for deretter ta artium på Vahl skole – jeg var russ i 1962. Var innom mange idretter: Fotball, bandy og ishockey i Skeid. Ivrig på ski med deltakelse i hopprenn hver søndag fra 13 til 15 år. Jeg gikk langturer på ski i Oslomarka. Var også medlem av sportsklubben Oslo Kvikk med trening i gymsalen på Tøyen skole - orientering og friidrett.

Speiderbevegelsen ble sentral. Fra jeg var åtte år til tyve. Troppsleder med arrangering av sommerleirer og påsketurene. Vi var fire-fem gutter som fra 15 års alderen bygget en speiderhytte i Lillomarka. Vi gjorde alt selv, unntatt å mure peis, og brukte fire år - med

elektrisitet og vanntilførsel - og kjøyesenger til 18 personer. Det ble mange helger der.

Jeg studerte sosialøkonomi (studiet heter nå sam-



*Tor Kubberud fotografert under et redaksjonsmøte på Asylet. Foto: Terje Knudsen*

funnsøkonomi) på Universitetet i Oslo. Trivdes godt på universitetet. Det var en fin tid. Min første og eneste jobb var i Norad.

I NORAD jobbet jeg først tre år i Planavdelingen. Med analyser av økonomiske og sosiale forhold i potensielle nye samarbeidsland, dvs. mottakerland, og prioriterte sektorer for norsk deltakelse. Etter tre år hjemme i NORAD søkte jeg og fikk stilling som rådgiver i Tanzania, i Finansdepartementet i hovedstaden Dar es Salaam. Der var jeg, og en svensk kollega de eneste utlendingene i administrasjonen. Min kone var med meg og vår datter ble født under opphol-

det, på et privat sykehus i Nairobi, Kenya da helseforholdene i Dar es Salaam var ganske dårlige.

Det ble etterhvert mange opphold i utviklingsland, tilsammen 19 år. Gjerne fire år ute og fire-fem år hjemme. Det var i Tanzania, Siri Lanka (to perioder), Zimbabwe (to perioder) og kortere opphold i Sudan og Afghanistan.

*Det er min klare mening at det ikke er kjedelig i statens tjeneste!*

Har vært interessert i å jakte på kjentmannsposter i marka. De er satt opp av Skiforeningen. Jeg har elsykkel bak i bilen og sykler så nær kjentmannsposten som mulig og går helt inn.

Golf er blitt en kjær hobby. Meldte meg inn i golfklubb etter hjemkomst fra Zimbabwe. I sommerhalvåret spiller jeg ofte hver uke - gjerne en gang i uka med kona.

I dag bor jeg på Vestkanten av Oslo, og trives godt der.

## Områdegjenger på 50-tallet.

Tekst: Tor Kubberud

### Tøyen mot Kampen

Det var slåsskamper mellom gjenger fra Tøyen mot gjenger fra Kampen i midten av 1950-årene. Det var nevekamper og det ble kastet stein og slått med stoker. Kamparenaen var i søndre del av Ola Narr, bortenfor Bellevue og på slette ovenfor det gamle Munchmuseet - på Caltexløkka - før løkka ble idrettsplass. Kampene var avtalt på forhånd og det deltok 25-30 gutter på hver side. Guttegjengene var fra blokker og småhusbebyggelsen i områdene. Det var en uskrevet regel at aldersgrensen var 12 år. Etter kampene gikk gjengene hjem, hver til sitt, for å lege sårene. Noen måtte på legevakten for å få bandasjert skrammer og sår - etter å ha fått en «stein i hue».

### Bydelsgjenger

På midten av 1950-årene florerte det med gjenger og slagsmål blant ungdommer i Oslo. Det var lite å ta seg til for ungdommen, så slåssing og småkriminalitet ble et tidsfordriv før ungdomsklubber ble etablert rundt om i byen. Mye endret seg med ungdomsklubbene. En slik stor og populær ungdomsklubb på Tøyen var «Slurpen» - i bygningen nedenfor Lakkegata skole - oppkalt etter et kjøkken med suppe-utdeling der tidligere. Men før det ble gjengene hyppig omtalt i datidens aviser. De stjal motorsykler og biler og viste en freidighet uten grenser, med liten respekt for voksne. Mest omtalt i avisene var Frogner-banden, men også Ola Narr-banden og fem-seks andre områdegjenger var beryktede.

### Ola Narr-banden

Ola Narr lå der som en urskog i byen. Skogen var ganske tett med trær og busker mellom hoppbakken og Bellevue. Vi som bodde rett nedenfor området var der ofte for å utforske, klatre i trær og bygge hytter. Det var lenge vårt domene. Men så kom Ola Narr-banden dit med noe eldre gutter. Dette ble etterhvert også deres aktivitetsområde. Og de fanget oss. En gang ble to av oss bundet til to trær. Der sto vi, bundet med henda bak på trærne. Ola Narr-banden var ikke voldelig mot oss, men vi kom oss ikke løs. Det var ikke tegn til liv rundt oss og ingen kom forbi. Tiden gikk og gjengen hadde nok forlenget glemt oss. Det ble ettermiddag og foreldrene ventet på oss for middagen. Da vi ikke dukket opp ble det sendt ut en «redningsekspedisjon» ledet av våre kamerater. Vi ble funnet, og kom oss hjem til middag.

### Blackie-gjengen.

Med klesdrakt gjerne inspirert fra amerikanske filmer, med svarte skinnjakker og jeans, samlet gjenger med motorsykler seg på «stripa» på Karl Johan mellom Egertorget og Universitetsgata. De var nok de «tøffeste» på den tiden - i slutten av 50-åra. De var fra ulike kanter av byen, men slåss ikke åpenlyst med hverandre, der de kjørte fram og til-



Fra filmen «Fartsfeber» laget av Oslo Kinematografer og Trafikkmyndighetene 1958. Pallas film, Finn Carlsby. Oslo Byarkiv

bake på sine bråkete motorsykler. De sto i flokker rundt syklene og skremte bort andre. Det hendte at de ranet voksne som lot seg provosere. Det var ganske mørkt langs Studentertunden og trerekken der på den tiden. Det var skummelt å bevege seg der om kvelden blant skinnkledde ungdommer iført

springkniv, med patroner i kjeder rundt halsen og rundt håndleddene. Etterhvert ble der bedre belysning langs Karl Johans gate og Blackie-gjengen ble borte fra «stripa».

Noen medlemmer av Blackie-gjengen bodde i området rundt øvre del av Helgesens gate, opp mot Ola Narr. De samlet seg gjerne i krysset Helgesens gate/ Finnmark gata med sine motorsykler. Det hendte at vi som snek oss forbi på vår vei til Ringen kino og Carl Berners plass fikk tilbud om å kjøpe en motorsykel for en tier eller to. Det var kanskje fristende for noen å slå til på tilbudet. Det var i det hele tatt lett å havne ut på «skråplanet» der i strøket. Det er tankevekkende å filosofere over hva som gjorde at noen ble både små og store kriminelle, mens andre skikket seg så noenlunde bra.

Kilder: Gamle avisartikler og egne minner.



Dagens fredelige Caltex-løkke som for 80-år siden var skueplass for slåsskamper mellom gutter fra Kampen og Tøyen. Til høyre, nederst i bildet lå området «Junger'n» hvor mange «lysskye» aktiviteter foregikk. Foto: Terje Knudsen.

P.S.

Redaktøren har også sine minner om slåsskamper og gjenger i Tøyen-området. I min oppvekst ved Tøyen skole gikk det rykter om slagsmål på Sørli plass. Opp til 30 deltakere sloss her i noe som senere er blitt omtalt som «slaget på Sørli plass». Dette var før min tid—eller jeg var for ung til å delta, men ryktene om slaget var hardnakkede. Skadede slåsskjempere skal ha blitt dratt hjem i sikkerhet på sleder...

Jeg hadde også en opplevelse av å bli fanget i det

området som gikk under navnet «Junger'n». Det var tett buskas her på 50-60 tallet og mange trivdes i skjul her. Jeg ble fanget av to bøller og bundet til et tre husker jeg. Må ha foregått rundt 1960. De hadde tent opp bål og truet meg med brennende kvister. Jeg var vel egentlig ikke så engstelig. De var ikke spesielt fysiske, og etter et par timer ble jeg sluppet løs. Den ene av «gjerningsmennene» så jeg noen år etter i Sporveiens grå uniform. Det er håp for de fleste!

P.S.2

Ved å spørre litt blant historielagets medlemmer kom jeg i kontakt med Egil Breber—opprinnelig fra Sørli-gata. Han kunne fortelle at rundt 1946-47-48 hadde flere «slag/slosskamper» med gutter fra Kampen. Dette foregikk i bakken oppover mot Ola Narr omtrent der Tøyen T-banestasjon ligger i dag. Mange av de

som representerte Tøyen var også medlemmer av Sterling og av årgang 1935-36. Gutta fra Kampen kom over Økernveien og møtte Tøyen-gutta på andre siden. Kampen-gutta hadde ryggsekker fylt med skarpe steiner egnet til å kaste på motstanderne. Det var 20+ deltakere på begge sider.

Egil Breber påstår at de sjelden eller aldri tapte kampen. Han skjønnte at

de fra Kampen var et strå vassere og løp tilbake til Sørligata 40 og vekte onkelen sin og fikk ham med til åstedet. Nok en onkel deltok. Det var kanskje grunnen til at Tøyen-gutta påstår at de sjelden eller aldri tapte disse kampene.

## Brogaarden. Strategisk plassert serveringssted

For over 60 år siden hadde orkesteret jeg var medlem av (Kampen Janitsjarorkester) tilgang til et lite skur i skolegården på Oslo Elementærtekniske skole for gruppeøvelser og som lager. Tilhørigheten her i Vaterland gjorde at orkesteret ofte stilte opp for marsjering i nærheten – ofte Stenersgata. Faktisk begynner 1.mai aktivitetene her i Stenersgata 80 år etter de startet denne tradisjonen. En annen følge av tilhørighet i området var at Brogaarden Spisesal og Restaurant ofte ble frekventert både før og etter spilleoppdrag.

Mine egne minner fra Brogaarden er at jeg som 15-16 åring ble med eldre musikkollegaer dit. Samværet her ga meg mye. Slik jeg husker det – og fått fortalt av musikkvenner – så hadde man kustus på gjestene hos

Brogaarden i 60-årene. De yngste måtte sitte i første etasje og kun drikke brus. Da man ble eldre ble gjestene tillatt opp i andre etasje til øl og det som verre var. Inn/ut smørbrød var på menyen slik det ofte var på utesteder på denne tiden.

Brogaarden har hatt en sammensatt og broket historie. Per-Erling Johnsen: «Brune kafeer»:

Brugata 22;

Ca. 1800 bygningen oppført

1867 Vaterlands Storgade fikk navnet Brugaden

1872 torget fikk navnet «Lilletorget»

1880 Enkemann A. Moe ( Det framgår ikke av Johnsen om dette var et skjenkested)

1893 Det Blaa Baands Nøgterhetscafé

1897 Sofie Svendsen Café og Christiania Samlag for

Handel med Brændevin

1900 Olsen & Kolstad Afholdskafé

1904 Inger Kolstads Afholdskafé

1912 Christiania Samlag

1915 Innredet kafé 2.etasje, arkitekt Harald Aars, drevet av Kristiania Samlag

1922 Dina Haugerud Afholdskafé (2.etasje)

1925 Kristiania Øl- og Vinsamlag

1928-71 Brogaarden Spisesal og Restaurant

1946 Isbar, lunsjbar og delikatesseforretning i 1.etasje

1958 utvidelse av lunsjbaren

1971 Brogaarden Cafe og Selskapslokaler

1971 restauranten stengte 30.april, og bygningen ble revet i juni.



Brogaarden i 1938. Foto: Ukjent/Oslo Museum.

Bygningen i Brugata 22 ble oppført ca. år 1800. Brugata het Vaterlands Storgade fram til 1867. I den nordlige enden av Elvegata ble det opparbeidet et torg som ble hetende Lilletorget. Etter en brann i 1867 ble torget utvidet mot Brugata. Driftige gårdeiere med bistand fra kommu-

nen samlet inn et betydelig beløp til opparbeidelse av torget, noe som medførte kraftig opprydding av et område med falleferdige rønner, drikkebuler og trange smug. Etter utført brolegging av torvet i 1872 ble navnet endret til Lilletorget.

Bygningen i Brugata 22 ble oppført omkring 1800 og revet i 1971. Huset som inneholdt låneforretning og samlag for utsalg av brennevin, hadde restaurantvirksomhet i to etasjer i over 100 år. Restaurant Brogaarden hadde kafeteria i første etasje og spisesal i

annen. Spisesalen hadde et tungsindig uttrykk med sine mørke vegger, mørke eiketresmøbler og en bølget eternit-himling i grågrønn farge. Sofaene var plassert i sikk-sakk midt på gulvet, og en stor klokke med en modell av huset rett over fortalte gjestene hvilken tid på døgnet det var og hvor de var.

«Både gjestene og serveringen var alltid av det folkelige slaget her på dette stedet i Vaterland. Maten var billig og god, og porsjonene store

og velmente. På de firkantede marmorbordene fant man gjerne hele flasker med øl og vin i skjønn forening, og tobakksrøyken svevet tett og gråblå over gjestenes hoder. Praten gikk uavbrutt og svært muntert ved alle bord, og her kunne man særlig fredager og lørdager more seg uhemmet, etter den høyrøstede latteren og de glade ansikter å dømme. Ved ukens slutt hadde som regel en utkaster sin plass i Brogaarden. Stor og bred sto han vakt som en kjerub ved inngangsdøren til paradiset, men det ble sjelden bruk for ham. Midt i restaurantlokalet i første etasje sto i de siste årene en omfangsrik søyle som Langfeldt-Christiansen hadde dekorert med motiver fra det gamle Christiania.»

(Haakon B. Nielson: Artikkelserie i Aftenpostens A-magasin)

Restauranten hadde ingen spiseplikt på 1960-tallet. Men hver dag var det faste «Dagens retter», for eksempel ertesuppe og salt kjøtt og flesk på mandager,

ferskt kjøtt og suppe på tors dager. Hver kveld var det kafémusikk med Ivar Haugen på fiolin, Erling Eriksen på trekkspill og hans kone, Sonja, på piano. Utkasteren ble kalt «Fele-Mattis», fordi det hendte at han spilte fiolin på oppfordring.



*Dagens Lilletorget med statuen «Neve med rose». Fellesforbundet eier skulpturen. Foto: Terje Knudsen*

Den siste som drev etablissementet, var restauratør Leif Thorstensen. Han satte kroken på døren 30. april 1971, etter først å ha arrangert avskjedslunsj for stamgjestene og gravøl for personalet om kvelden. En re-

presentant for Ringnes Bryggeri kunne fortelle at «Brogaarden» hadde mottatt 6 millioner halvlitere fra bryggeriet siden 1945. Thorstensen tok med seg mange av de ansatte til Sinsen Restaurant, som han drev ved siden av Wessels Kro og Sagene Lunsjbar.



*Brugata med overgang til Grønland i dag med Vaterlandsparken til høyre. Foto: Terje Knudsen.*

I løpet av mai/juni 1971 ble den gamle bygningen jevnet med jorden. Saneeringsplanen for Vaterland skulle gjennomføres. Det medførte at strøket ble helt rasert. En ny bydel skulle reise seg. Etter rivingen av Brogaarden

ble tomten utlagt til parkering og trafikkareal i påvente av gjennomføringen av bebyggelsesplanen. I 1994 ble Vaterlandsparken, som ligger inntil Lilletorget, åpnet.

*Kilder: Lokalhistoriewiki, Per-Erling Johnsen: «Brune kafeer», Haakon B. Nielson: Artikkelserie i Aftenpostens A-magasin, Wikipedia.*

## Byutvidelser og konstruksjonen Akerstad

Det heter så fint «By og land – hand i hand». På 1800-tallet var dette ikke dekkende for samspillet Aker/Christiania. En av stridstemaene var forstedene. Midt på 1800-tallet ønsket landkommunen Aker å kvitte

seg med områdene som lå øst for hovedstaden. Men Christiania ønsket ikke ha Gamlebyen, Grønland, Tøyen, Grünerløkka og Sagene som del av byen, områdene som inkluderte mer enn halvparten av Akers befolkning.

Christiania hadde helt siden opprettelsen i 1624 upopulære forsteder. For kjøpmennene og håndverkerne med borger-

skap i byen utgjorde forstadsbeboerne tøff konkurranse. En sentral dragkamp mellom de to kommunene Aker og Christiania var spørsmålet om hvem som hadde ansvar for de sosiale utgiftene. I 1658 sørget stattholder Niels Trolle for å få brent ned Christianias forsteder Pipervika og Vaterland, angivelig for å hindre svenske fiender å bruke dem som base for angrep på festningen. Det er imidlertid mulig at dette ikke var den hele sannhet; ved å brenne ned husene her, ble Christiania også kvitt forstadsproblemet. Men etter kort tid var alle hus bygd opp igjen.

Aker ble jo styrt av velstående bønder, liksom Christiania av embetsmenn og kjøpmenn, og bøndene hadde ikke mere lyst til å ofre noe for fattigfolkene på Grønland og Enerhaugen og slike steder. Hvor lystne man var i begge kommunene på å bli kvitt forstedene kan vi se av Akers herredsstyre alt i 1830-årene tigger staten om å få forstedene flyttet over til

Christiania, og at det i 1840-årene blir reist alvorlige forslag om å ta forstedene ut av både Aker og Kristiania og gjøre dem til en egen kommune. I 1843 gikk en kongelig kommisjon inn for å skille ut Grønland og

Enerhaugen og opprette dem som en ny by. Den skulle hete «Akerstad» og leve på understøttelse fra både Christiania og Aker herred. Denne utrolige ansvarsfraskrivende planen ble heldigvis med tan-

ken. «Akerstad» var var bebodd av bare fattige folk, kunne umulig klare seg selv. Derfor skulle Aker og Christiania gi «Akerstad» - bestående av bydele-

ne Grønland og Enerhaugen – 8000 kroner av dem begge, så fikk den nye kommunen klare seg, og de to gamle kommunene slippe alt videre ansvar. Ideen om «Akerstad» fikk likevel, som rimelig og rettferdig kunne være, ikke noen videre tilslutning, og dessuten kom stemningen til å snu i Christiania. Det var ikke bare med tanke på boligsituasjonen og rensligheten etter koleraen i 1853. Det kom også av tanken om at det kanskje var penger å tjene.

Utenom byen lå ikke bare de fattige strøkene med folk som omtrent ikke kunne betale skatt. Der lå også de store brukene oppover langs Akerselva, og hvis byen kunne få dem med, kunne det vel lønne seg å ta fattigstrøkene med på kjøpet. Det var en slags nødvendig fremtid i det å gjøre byen til en industriby, selv om det skulde koste en del å få en ny, fattig befolkning også inn i byen.



Kart over byutvidelser. Oslo Byleksikon



*Aker kommune søkte tidlig om at Grønland skulle ligge under Christianias fattigdistrikt ettersom mange av byens arbeidere bodde her. I tillegg utgjorde håndverkere og handelsfolk i forstaden tøff konkurranse for byens borgerskap. Foto av Tøyengata sett fra Grønlandsleiret 1896. (Theodor Kielland-Torkildsen/Oslo Museum).*

Av fire store byutvidelser er tre – 1839, 1859 og 1878 – knyttet til den store byveksten på 1800-tallet; byen fikk det arealet den trengte for å vokse til en storby frem til 1900. Kristiania (byens navn til 1925) ble landets eneste murby etter kontinentale forbilder, med et rutenett av gater, plasser og fire etasjer høye murgårder i lukkede kvartaler, dagens indre by.

I 1948 ble til slutt hele det gamle Aker slått sammen med Oslo og kommunen fikk de grensene vi kjenner i dag. «Aker er byens kvælerslange» og «Oslo er som en kjempeblekksprut!» er to utsagn fra den til tider ganske bitre debatten om byutvidelse i 1948.

Kilder: Johanne Bergkvist, Dagsavisen: Forstedene ingen ville ha; Wikipedia; Edvard Bull, Oslo historie; Aker er byens kvælerslange av Lars Rogstad, Oslofortellinger: Oslo Byarkiv – byens hukommelse; Aftenposten: Hvordan bli kvitt en forstad av Leif Gjerland.

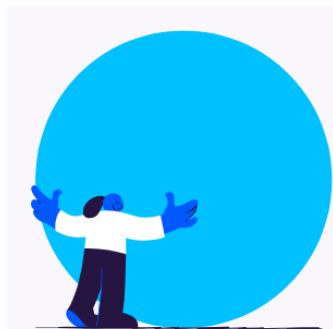
## Hvordan liker våre lesere innholdet i Historiebrev?

### Redaksjonen ønsker tilbakemeldinger.

Er det noe våre lesere savner? Er det lesere/medlemmer av historielaget som ønsker at vi skal ta opp bestemte temaer?

I løpet av året distribuerer vi 6 Historiebrev med til sammen 70-80 sider relevant historisk stoff stort sett relatert til EGT-området. Skal vi utvide innholdet—eller sende ut mindre hver gang? Er innholdet relevant?

Dersom det er lesere som sitter på interessant stoff for Historiebrevet så er redaksjonen meget interessert i dette.



### Tipper du—eller prøver du vinnerejansene i Lotto?

Hittil i år har dere generert nesten 4000,- kroner fra Grasrotandelen i Norsk Tipping. Dette er vi veldig takknemlige for!





# Terjes tips; Finn Holden: Fra havbunn til fjordby.

Dreyers Forlag 2024

Av: Terje Knudsen

Denne gangen omtales en helt ny bok. Jeg har gått igjennom boken etter innfallsmetoden og lest litt her og der, og vil gå i dybden etter hvert. Boken er som å skjære gjennom en bløtkake med mange lag. Man ser både detaljene men også en god oversikt. Over Oslos utvikling. Oslo-patrioter vil ha stor glede av boken ved at den på en litt annen måte tar oss gjennom byens utvikling og historie fra istiden til nåtiden.

Boken har følgende hovedkapitler: En ganske liten by med landsby omkring, Hovedstaden, og Storbyen Oslo 1948.

Boken framstiller for meg byens historie på en god og interessant måte. Den skarpe kniven i forfatterens hånd skjærer gjennom et antall lag i by-historien og klarer på en fin måte å få det hele til å henge sammen på en logisk måte.

Boken har mange nye, gode bilder tatt av Øystein Sandsdalen. Boken er så fersk at det har blitt plass til omtale av Operaen, Munch-museet, Det Deichmanske-bibliotek og Nasjonalmuseet. Også de nyere bydelene Hovinbyen, Løren osv. Finn Holden påpeker også at «det er også ulikheter innenfor den enkelte bydel med hensyn til bokkvalitet, nærhet til skole, butikker, trafikkstøy også videre». Dette er temaer som ofte blir diskutert når Oslo-boere kommer sammen over en kopp kaffe. På et stort bilde fra Grønland (foto: Øystein Sandsdalen) er billedteksten: «Bydel Grønland i 2024. Skal det komme et nytt høyhus i en fattig og tett befolket bydel? Er det nok barnehager, aktivitetsplasser, fotballbaner, lekemuligheter, bibliotek, skoler for de som vokser opp? Er leilighetene store nok? Er det parker og møteplasser». Vi Oslo-boere

her øst har nok å tenke på i disse dager.

I boken blir igjen minnet om at kong Karl Johan opprinnelig besluttet at «Slottet skulle ligge på Bellevue-høyden» på Ola Narr. Altså vel innenfor EGT-området. Det kan ha forårsaket at vårt naturlige nabolag hadde vært Frogner og «østkanten» var de rikes lekeplass.

Julen nærmer seg og boken egnert seg som julepresang til den interesserte Oslo-entusiast!



## Karins små-tips

Jeg har startet gjennomgang av bokhyllene mine. Noe skal ut, noe får bli. Bl.a. fant jeg «Rapport fra nr. 24» som viste seg å ha en personlig dedikasjon til min onkel. Det hang sammen med kapring av bilen med rasjoneringskort som startet i Norbygata hos boktrykkeriet Emil Moestue AS. Hos baker Andersen og hans familie i Grønland 30 hadde motstandsbevegelsen en omfattende virksomhet gjennom hele krigen. Og så er jo boken filmaktuell akkurat nå.

Fant bok om maleren Chr. Krohg, bladde i den og fant ut at jeg aldri har lest «Albertine». Lånte boken på Deichman og gjett hvor hovedpersonen bodde? Jo i Norbygata 7! Anbefales!

Hilsen Karin A.

## Slektsforskere liker lokalhistorie!

Lørdag 26/10 arrangerte foreningen Slekt og Data Oslo/Akershus sin årlige Slektsforskerdag hos Riksarkivet på Sognavn. Det foregikk over 3 etasjer og med flere interessante foredrag. Historielaget hadde egen stand og 7 medlemmer deltok aktivt med å skaffe nye medlemmer. Og det klarte de! Det var stor trafikk på vår stand, men medlemmene som bemannet standen fikk likevel tid til å høre på flotte foredrag og snakke med andre utstillere og besøkende. Takk til alle som bidro.



Fra høyre Anders Volan, Anne Karin Sveinall, Martin Blindheim, Kari Sverre, Rita Lock Nielsen, Karin Arnesen. Grete Letting var på stand, men kom ikke med på bildet. Foto: Rita Lock Nielsen.



Slektsforskerdag på Riksarkivet, Sognavn. Ankomstområdet.

## OSLOOVE—Oslos 400 års jubileum i 2024

Mandag 25. november ble 400 videointervjuer med samendrag, samtykkeskjema og transkripsjon overlevert Oslo Byarkiv. 1 års intenst arbeide var brakt vel i mål. 400 Oslo-folk ble intervjuet av andre Oslo-folk. Vi i EGT historielag har deltatt i prosjektet og kan være stolte av at vi leverte 31 intervjuer inn i prosjektet og er med det trolig en av de største bidragsyterne. De aller fleste intervjuene er med folk som velvillig stilte opp og som har, eller har hatt, en eller annen tilhørighet til vårt område. Intervjuene har vært på 30 til 60 minutter og folk har snakket fritt om barndom, ungdom, voksenliv, hvordan området er i dag og hva man tror om fremtiden.



Fra åpningen av utstillingen OSLOOVE på Oslo Bymuseum 26/9 2024. Foto: Karin K. Arnesen.

Vi har kopi av filene og med tid og stunder skal de bearbejdes og gjøres tilgjengelig.

Prosjektet har hatt egen hjemmeside og Facebook side.

Det er laget en utstilling på Oslo Bymuseum og som takk

for arbeidet ble vi alle invitert av ordfører Anne Lindboe til stor og livlig mottagelse i Oslo Rådhus. Prosjektet har hatt økonomisk støtte av Sparebankstiftelsen og Oslo Kommune. Vi sier tusen takk til alle dere som har bidratt fra historielagets område.

Så nå ligger 400 stemmer godt forvart i Byarkivet og de kan tas frem til neste år, om 50 år, 100 år – eller kanskje om 400 år. Hvem vet? Karin Arnesen, nestleder EGT.

## Referat fra medlemsmøte 12/11-24 om Gråbeingårdene.



Historien om Gråbeingårdene viste seg å vekke stor interesse. Så mange deltakere som 85 personer har vi ikke tidligere hatt på et medlemsmøte.

Vi fikk oppleve slam-poesi som var nytt for de fleste. Det var en hyllest til Grønland

Takk til Mine Nilay Yalcin for slam-poesi om Grønland. Foto: Sigurd Johansen. Nilay Yalcin fremførte og høstet stor applaus for.

Foredraget om Gråbeingårdene ble også en stor suksess. Både mennene bak og selve gårdene, har gjennom tiden fått et ufortjent dårlig rykte. Nå fikk vi et mye bredere og bedre inntrykk. Vi fikk dessuten besøk at nåværende «Gråbein-innbyggere» og mange



Oldebarn Lars Johannes Irgens med kone Aase på besøk i Gråbein sommer 2024. Foto: Privat.

nye medlemmer.



Styreleder takker Anne-Kristine Kronborg. Foto: Sigurd Johansen.

Til og med oldebarnet til Ole «Gråbein» var til stede på møtet. Foredragsholder, arkitekturhistoriker Anne-Kristine Kronborg, hadde nedlagt et stort arbeide og var en ypperlig formidler. Det ble også litt personlig da hun brukte sin egen bestemor og dennes oppvekstvilkår i Jens Bjelkes gate 16 på begynnelsen av 1900-tallet. Mange nye medlemmer fikk vi også

### ENERHAUGEN, GRØNLAND OG TØYEN HISTORIELAG

Postadresse: Grønland 28, 0188 Oslo

E-post: [egt.historielag@gmail.com](mailto:egt.historielag@gmail.com)

Org.nr.: 924 634 766

Bankkonto: 1813 31 32690

Vipps: 611188

Nettside: <https://egt-historielag.no/> Facebook: <https://www.facebook.com/>

